

Lojze Peterle v Škofji Loki

O primernosti odpadkov v RUŽV bo presojala stroka

Predsednik slovenske vlade, Lojze Peterle, je bil v petek gost škofjeloškega izvršnega sveta.

Škofja Loka, 27. januarja - Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle se je v petek s sodelavci odzval povabilu škofjeloškega izvršnega sveta. Po pogovorih s člani občinske vlade, kjer so največ besed namenili usodi Rudnika urana Žirovski vrh in divji privatizaciji družbenih podjetij, oziroma blokiran lastniški zakonodaji, so Ločani gosta povabili na ogled proizvodnje v hotaveljskem Marmorju in škofjeloškem Šesirju, Peterle pa se je sestal tudi z direktorji podjetij iz škofjeloške občine.

Na vprašanje loškega izvršnika Vincencija Demšarja, kakšno je resnično ozadje proglasitve RUŽV v osnutku zakona o zapiranju rudnika za jedrski objekt, je odgovoril namestnik ministra Mihe Jazbinška Mitja Bricelj. Zavrnil je bojazen, da gre za utiranje poti za skladiščenje radioaktivnih ali posebnih odpadkov v rudniku, pač pa občina

in rudnik, kot jedrski objekt pri zapiranju, lahko samo pridobita. Predlog za jedrski objekt je prišel v zakon na pobudo republiške uprave za jedrsko varnost, pomeni pa strožji način varovanja in nadzora nad rudnikom (po pravih agencije za jedrsko varnost), hkrati pa tudi za neslajvejši denar za to. Kot je dejal Mitja Bricelj, se diktacija

"jedrski objekt" iz zakona lahko tudi umakne, če se Ločanom zdi tako zelo sporna. Povedal je tudi, da bo konec februarja končana naloga, ki bo poleg presoje vpliva rudnika na okolje, ocenila tudi prednosti infrastrukturnih objektov v RUŽV. Ta izhodišča so nujna za nadaljnje odločanje o usodi objektov.

Škofjeloška ekološka ministrica Marija Pogačnik je nasprotovala možnim načrtom, da bi bilo v RUŽV skladišče radioaktivnih ali posebnih odpadkov, in sicer zaradi neprimerne geološke, hidrološke in seizmološke sestave te-

rena. Rezultati predstavitev možnih nadomestnih dejavnosti, ki jih je pred tednom dni posredovala ljubljanska firma Gaura, kot najprimernejšo dejavnost nakazujejo prav skladišče posebnih odpadkov. Na to je Lojze Peterle zagotovil, da bo pri izbiri lokacije za predelavo in hrambo ostankov odpadkov imela glavno besedo stroka in ne politika.

Borut Bajželj, podpredsednik občinske vlade, odgovoren za družbene dejavnosti, je vprašal, kakšne so, glede na blokiranje lastniške zakonodaje, možnosti za sprejetje moratorija na divjo privatizacijo podjetij. Lojze Peterle je dejal, da so interesi pri lastniženju še vedno zelo različni in blokade najbrž ne bo mogoče otajati do naslednjih volitev. Vlada želi po hitrem postopku ovreči Markovičev zakon, ki še vedno velja, vendar je vprašanje, če bo uspela. Svetoval je, naj Ločani skušajo stopiti na prste divjim privatizacijam, vsaj na ta način, da jih razgrnejo pred javnostjo. ● H. J.

Med obiskom v tovarni Šesir: takšne klobuke bodo nosili naši reprezentanti na bližnji olimpiadi.

Prihodnji teden

Novi prometni davki

Nadzor bodo opravljali tržni in davčni inšpektorji

Kranj, 27. januarja - V soboto, 1. februarja bo začel veljati nov prometni davek. Po splošnem mnenju gre za sodobni zakon, ki v povprečju zmanjšuje obdavčitev s sedanjih 33,5 na 20 odstotkov, znotraj tega pa je seveda dosti sprememb, davčna stopnja za hrano in sadne sokove se denimo s 3 povečuje na 5 odstotkov.

Zakon zelo natančno določa predmet obdavčevanja, davčne zavezance, davčno osnovo in stopnje ter oprostitev, kakor tudi način obračunavanja in plačevanja. Nadzor bodo opravljali tržni in davčni inšpektorji. Za vsak prekršek so jasno določene tudi kazni, pravne osebe bodo lahko kaznovane s 100 tisoč, 50 tisoč in 30 tisoč tolarji.

V skupini z 20 odstotno davčno tarifo je po novem največ proizvodov. Z 10 odstotno so obdavčeni predvsem gradbeni material in stavbno pohištvo, s 5 odstotno proizvodi za vojsko, kmetijska mehanizacija, sredstva za invalide, sol za hrano, embalaža, otroška oblačila, šolske potrebščine, knjige, brošure, časniki in revije, računalniki, zdravila, zemeljski in mestni plin, topla voda, vodne pare in led, gnojila, industrijski in drugi odpadki, alkohol za konzerviranje ter vodne turbine in

oprema za majhne vodne elektrarne.

Z 32 odstotno stopnjo so obdavčeni okrasni predmeti, naravni dragi kamni in biseri, parfumerijski in drugi kozmetični izdelki, nekatere preproge in usnje plazilcev. Peta tarifa, ima razpon od 5 do 190 odstotkov, se nanaša na naftne derivate (zelo težko je torej napovedati, kakšna bo cena bencina!). Šesta stopnja je 45 odstotna in se nanaša na tobačne izdelke. Sedma stopnja je 80 odstotna in zajema žganje, vinjak, desertna vina in vinske destilate.

Storitve spadajo v najnižjo, 5 odstotno stopnjo, razen nekaterih izjem. Tako so s 3 odstotki obdavčene bačne in borzne storitve, 20 odstotno telefonske storitve in nekatere igre na srečo (igralni avtomati), 0,1 odstotna stopnja pa se nanaša na promet z vrednostnimi papirji in na menična posojila. ● M. V.

Predlog zakona za sprejem po hitrem postopku

Plače se bodo odtajale

Ljubljana, 27. januarja - Konec preteklega tedna je slovenska vlada sprejela predlog zakona za spremembo zakona o izplačevanju osebnih dohodkov, s katerim naj bi se izplačevanje osebnih dohodkov odmrznilo na raven rasti življenjskih stroškov v preteklem mesecu. Znano je, da je bil novembra sprejet zakon, ki je zamrznil plače v podjetjih, kjer je povprečje OD za več kot 45 odstotkov presegalo republiško povprečje. Po podatkih SDK, naj bi v januarju že večino gospodarskih organizacij zajel ta ukrep, poleg tega pa je omejitve najvišjega možnega OD začela povzročati uravnilovka. Predlog sprememb zakona o izplačevanju OD predlaga, da se že od januarjskih izplačil dalje upošteva rast življenjskih stroškov v preteklem mesecu (v decembru je bila ta rast 14,3 odstotka), najvišji OD, ki ga je dovoljeno izplačati, pa naj znaša 10 kratno vrednost zajamčenega OD. Kot smo vas že obvestili, je bila višina zajamčenega OD, na isti seji, določena v višini 12.400 tolarjev (8.000 SLT neto), seveda pa mora spremembo zakona sprejeti slovenski parlament. Vlada predlaga, da se to stori po hitrem postopku. ● S. Z.

GORENJSKI GLAS

vabi na javni pogovor z gorenjskimi poslanci strank na temo

Ali volitve ali nova vlada?

Pogovor bo v petek, 31. januarja, ob 18. uri v sejni dvorani kranjske občinske skupščine. Če želite kaj vprašati, povedati ali predlagati poslancem, pridite.

Optimizem realista

Škofjeloški direktorji so premieru Peterletu očitali optimizem, na kratko jih je zavrnil, da si kot realist optimizem lahko privoščijo. Spretno je torej vnovič svoj realizem, ki je zanj in njegovo vlado resnično zelo značilen, najlažje ga pojasnimo v primerjavi z Markovičevim idealizmom. Kdo je propadel, vemo, kaj nam je realizem slovenske vlade prinesel prav tako, izčrpava se v aktualnem vprašanju, smo že ali še nismo dosegli dna. Žal je to vprašanje samo retorično, saj je dna neizmerno.

Prav vsled tega v tem trenutku, ko imamo nogo med vrati, kakor je slikovito dejal Peterle, res potrebujemo optimizem, naj je življenje še tako trdo in črno. Vendar pa si ne smemo pred njim zatiskati oči in se pretvarjati, da ni tako. Prav slednje pa vendarle lahko očitamo Peterletovemu obisku v škofjeloški občini. Za javnost je obiskal dve dobri tovarni, hotaveljski Marmor in škofjeloški Šesir, obisk v slednjem so pripravili na njegovo posebno željo. Tovarni, ki nikoli nista imeli političnih stricov (denarcev), sta se sami prebijali in danes veljata za trdoživni in prilagodljivi, takšni seveda danes vsak politik rad obišče. Za zaprtimi vrati pa so obravnavali probleme ene od velikih tovarn.

Prav slednje nas je zbudilo v premlevanju o realizmu in optimizmu, prav vsled tega se zdi Peterletov optimistični obisk v škofjeloški občini predvolilno obarvan. Tudi na konkretna vprašanja, ki so jih zastavljali direktorji (kaj bo z dolgovi na jugu, kakšni naj bodo odnosi z drugimi republikami, kdaj in kako bo ukročena inflacija, kakšne bodo zamudne obresti itd.) jasnih odgovorov ni bilo, čeprav so pričakovali vsaj odgovor, v kakšnem razmerju bodo zamenjani stari dolgovi z juga, če že politiki ne morejo (ali ne zmorejo) kaj prida pomagati pri nadaljnjem poslovnem sodelovanju z drugimi republikami bivše Jugoslavije. ● M. Volčjak

GLASOVA STOTINKA

Premier Lojze Peterle TEČEM, DA PRIDEM DO SAPE

640 ZADOVOLJNIH POHODNIKOV

Viktorija

Kranj, Skalca 1, tel. 324-734

Danes, 28. 1. in jutri, 29. 1. 92 imamo predstavitev in prodajo vozil Opel ASTRA - končna cena od 23.200 DEM dalje in VECTRA - končna cena od 28.200 DEM dalje, plačljivo tudi v SLT.

Prodajamo tudi vozila FORD.

Vsa vozila so izdelana za avstrijsko tržišče.

Elektropeči le ponoči

Kranj, 27. januarja - Zaradi pomanjkanja elektrike odklapljajo velike porabnike električne energije, v jeseniški Železarni čez dan obratujejo le nujne stvari, elektropeči pa obratujejo le ponoči ter ob nedeljah.

Do odklapljanja velikih porabnikov je prišlo v soglasju z vladnimi resorji, elektrike primanjkuje, ELES denarja za njen uvoz nima. Izpadle so namreč dobave elektrike iz BiH v višini 2 milijona kilovatnih ur dnevno in približno 1 milijon kilovatnih ur za Kidričevo iz Srbije, teh dobav pa še nekaj časa ne bo. Proizvodnja v slovenskih elektrarnah se je te dni zmanjšala za 800 tisoč kilovatnih ur dnevno, odjem pa se je hkrati povečal za 1,2 milijona kilovatnih ur dnevno.

REMOINT na KRANJU MESEC AVTOPLAŠČEV

MERKUR
JANUARJA
10 % POPUSTA

Tolmačenje 7. člena zakona o dohodnini

Merilo je reševanje stanovanjskega problema

Kranj, 24. januarja - Večkrat smo že zapisali, da še ni povsem jasno, kaj vse se bo štelo med 10 odstotno olajšavo, za kolikor bo moč znižati osnovo za dohodnino. Naposled so v republiški davčni upravi napravili tolmačenje 7. člena zakona o dohodnini.

Gre seveda za več namenov, tokrat si bomo podrobneje ogledali točko 4., ki se glasi, da je moč osnovo za dohodnino zmanjšati za "znesek sredstev, porabljenih za nakup ali gradnjo stanovanjske hiše ali stanovanja, za rešitev stanovanjskega problema zavezanca, za vzdrževanje teh objektov in odpravo arhitekturnih in komunikacijskih ovir za invalide v teh objektih."

Pri nakupu in gradnji stanovanja oziroma stanovanjske hiše je olajšavo moč uveljaviti le, če niste že lastnik druge stanovanjske hiše oziroma stanovanja in potemtakem šele rešujete svoj stanovanjski problem. Olajšavo boste lahko pri nakupu uveljavili s kupoprodajno pogodbo in dokazilom o plačani kupnini oziroma s dokazilom, koliko stanovanjskega posojila ste odplačali v letu 1991. Gradnjo stanovanjske hiše pa boste dokazali z lokacijskim oziroma gradbenim dovoljenjem in z dokazili o denarju, ki ste ga porabili za nakup zemljišča, za spremembo namembnosti zemljišča, za nakup materiala in za plačilo gradbenih del v lanskem letu.

Tudi pri odkupu družbenih stanovanj velja enako

Tudi za odkupe družbenih stanovanj in stanovanjskih hiš po lani sprejetem zakonu je merilo reševanje stanovanjskega problema. Olajšavo je tako moč uveljaviti le, če niste že lastnik drugega stanovanja ali stanovanjske hiše. Tako denimo olajšave ne bo mogel uveljaviti tudi imetnik stanovanjske pravice, ki je kupljeno stanovanje po tem zakonu prodal že pred odmero dohodnine, saj

je jasno, da s tem ni reševal svojega stanovanjskega problema. Če je stanovanje namesto imetnika stanovanjske pravice odkupil ožji družinski član, je ta do olajšave upravičen le, če živi z njim v tem stanovanju, in če ni lastnik drugega stanovanja oziroma stanovanjske hiše. Zakonec imetnika stanovanjske pravice ni upravičen do zmanjšanja osnove za dohodnino, razen če je v kupoprodajni pogodbi naveden kot kupec skupno z imetnikom stanovanjske pravice.

Če ste se odločili za odkup stanovanja v enkratnem znesku, se vam bo to štelo v letu, v katerem je bila kupnina dejansko plačana. Če ste jo plačali s posojilom, boste uveljavili njegovo letno odplačilo. Če pa je bil odkup napravljen po 117. členu stanovanjskega zakona, se vam bo polog štel kot olajšava v letu, v katerem je bilo stanovanje odkupljeno, v naslednjih letih pa letni obrok odplačila kupnine.

Pri vzdrževanju tudi najemnika

Vzdrževanje stanovanj in stanovanjskih hiš bodo kot olajšavo za zmanjšanje osnove za dohodnino uveljavili lastniki teh objektov, imetniki stanovanjske pravice oziroma najemniki. Lastniki bodo to lahko dokazali z računi za nakup materiala v te namene ter za vzdrževalna dela. Etažnim lastnikom bodo upoštevali 80 odstotkov plačanega etažnega prispevka, namen in višino porabljenih sredstev pa bodo morali dokazati z računi. Imetnikom stanovanjske pravice oziroma najemnikom bodo kot stroške vzdrževanja upoštevali 80 od-

stotkov plačane stanarine oziroma najemnine, poleg tega pa dejanska vlaganja za vzdrževanje najetih objektov.

VPRAŠANJA - ODGOVORI

Nabrlo se je že dosti vaših vprašanj, seveda še naprej sprejemamo nova. Nanje odgovarja ALEKSANDER TROHA, direktor kranjske davčne uprave.

Kolikšen davek mora davčni zavezanec plačati od avtorskega honorarja, ki je neto znašal 10.000 tolarjev. Kolikšen je bruto, koliko stroškov prizna zakon (40 odstotkov?) in kolikšna je osnova za plačilo dohodnine?

"Avtorski honorarji so bili lani obdavčeni s 15 odstotno stopnjo (letos so s 25 odstotno), stroški se priznavajo v višini 40 odstotkov. Zavezanci imajo običajno podatke o neto znesku honorarja, če ga pomnožite s faktorjem 1,0989 dobite bruto znesek, od tega se odštejete 40 odstotkov materialnih stroškov in tako dobite davčno osnovo, od te pa obračunate 15 odstotni davek.

Pojasnimo to na našem primeru, ko je neto honorar znašal 10.000 tolarjev. Pomnožimo ga s faktorjem 1,0989 in dobimo bruto honorar v znesku 10.989 tolarjev. Od tega odštejemo 40 odstotkov materialnih stroškov, kar znaša v našem primeru 4.395,60 tolarjev, in dobimo davčno osnovo v višini 6.593,40 tolarjev. Od tega 15 odstotni davek znaša 989 tolarjev.

V davčno napoved boste avtorski honorar vpisali pod zaporedno številko 61 in sicer v kolono 8 bruto znesek 10.989 tolarjev, v kolono 9 boste vpisali stroške v zaokroženem znesku 4.396 tolarjev in v kolono 10 a (oziroma v kolono 10 b, če ste honorar dobili iz tujine) znesek 989 tolarjev.

Vse te podatke naj bi načeloma dobili od izplačevalca avtorskega honorarja."

Sem kmet. Ali je osnova samo katastrski dohodek? To sprašujem zato, ker sem del plačil prejel na žiro račun in me skrbi, da bi mi to šteli kot avtorski honorar?

"Ovisno je od tega, kakšna plačila je prejel. Če so bila to plačila za pridelke, ki jih prideluje na svoji kmetiji, potem so upoštevana že v katastrskem dohodku, če pa so bila to plačila storitev na osnovi pogodbenega dela ali avtorski honorar, potem je to obdavčljiv dohodek. Na primer, če je na žiro račun dobil plačan krompir, potem to ni, če pa je prejel plačilo za pluzenje snega, potem to je obdavčljiv dohodek."

Na žiro račun sem med letom dobivala avtorski honorar, med temi zneski pa je tudi nakazilo, ki ga je prejel mož, ki nima svojega žiro računa. Ali se bo to meni upoštevalo pri dohodnini?

"Najprej, oseba ne sme prejeti na žiro račun dohodka, ki ni njen, če gre seveda za dohodek, saj se na žiro račun lahko nakazujejo tudi druge stvari kot so denimo odškodnine, ki niso obdavčene. Pogledati je torej treba, kaj je mož prejel, če je bil to obdavčljiv dohodek, ga bo moral prijaviti sam, če ni, mu tega ne bo treba. Ženi seveda v vsakem primeru ne bo upoštevan, če bo napravljena primerjava z žiro računom, pa bo seveda morala dokazati, da to ni njen dohodek oziroma da ni obdavčljiv, če je, se bo preverjalo, če je mož ta dohodek prijavil."

Žena ima zelo nizko pokojnino, približno 4.000 tolarjev na mesec, varstveni dodatek ji ni priznan, ker živi v skupnem gospodinjstvu z možem. Ali ima moč pravico do olajšave pri dohodnini in kakšno?

"Mož ima pravico do olajšave v primeru, če ženina pokojnina ne presega zneska olajšave, vendar do razlike. V našem primeru pokojnina v višini 4.000 tolarjev mesečno presega olajšavo v višini 8 odstotkov povprečne plače v Sloveniji, zato moč pravice do olajšave pri osnovi od dohodnine nima."

Sin je star 17 let, obiskuje srednjo šolo, po očetu prejema družinsko pokojnino. Ali je davčni zavezanec?

"Da, je davčni zavezanec, saj je pokojnina obdavčljiv dohodek. Če oseba sama ne more izpolniti obrazca za odmero dohodnine, mora to napraviti njegov skrbnik. Prijaviti mora del družinske pokojnine, ki mu je dodeljen z odločbo. Če je družinska pokojnina razdeljena na več enakih deležev, so to dolžni napraviti vsi. V primeru, da je družinska pokojnina manjša kot znaša olajšava, lahko v našem primeru mati uveljavlja to razliko kot olajšavo za vzdrževanje družinskega člana. Dodati velja, da to za preživetje ne velja. Če je bila torej družinska pokojnina zelo majhna, bo do te razlike prišlo, če pa je znašala več kot 8 odstotkov povprečne slovenske plače, potem je ne bo."

Med olajšavo po 7. členu zakona o dohodnini se štejejo tudi različni izdatki, za katere sem med letom zbiral račune kot dokaz. Ali se bodo zneski na računih zaradi inflacije revalorizirali? Osnova za dohodnino se namreč bo, olajšave pa naj bi bile le v nominalnih zneskih?

"Ne bodo se revalorizirali ne zneski na računih in ne prejemki, revalorizirala se bo le lestvica davčnih osnov, kar pomeni, da se bodo stopnje davkov prilagodile inflaciji, čim višja bo, tem bolje bo za davkopljučevalce."

Kaj so samoprispevki kot ena od možnih olajšav? Ali le samoprispevki na podlagi odloka ali tudi prispevki za konkretne naložbe v krajevni skupnosti?

"Samoprispevek je ena od možnih olajšav, vendar le takšni, ki je bil uveden tako kot predpisuje zakon, torej na podlagi akta o uvedbi samoprispevka. Pri njem je namreč bistveno to, da je obvezen za vse. V krajevnih skupnostih pa gre velikokrat za prostovoljne prispevke, ki torej niso z aktom uveden samoprispevek. Prostovoljne prispevke pa je glede na namen (humanitarni, kulturni itd.) moč kot olajšavo uveljaviti v 10 odstotnem znižanju osnove za dohodnino po 7. členu zakona."

Med letom sem kupil obveznice in jih čez nekaj mesecev tudi prodal. Ali se to šteje v olajšavo ali samo še neprodane obveznice?

"V olajšavo se štejejo samo obveznice, ki bodo predložene ob oddaji napovedi za odmero dohodnine. Tedaj bodo žigosane, kar pomeni, da jih bo kot olajšavo moč uveljaviti le enkrat."

Ali se interne delnice po Markovičevem zakonu, decemberske, vendar izdane januarja 1991, štejejo v davčno osnovo?

"Te interne delnice so v bistvu izplačilo plač v obliki delnic, zato je to odvisno od tega, kdaj so bile obračunane in izplačane oziroma kdaj so bili plačani davki in prispevki. Če je bilo to januarja 1991, potem se štejejo v lansko leto, ne glede na to, kdaj je bil vrednostni papir fizično izdan."

● M. V.

Samo 1=prava!

Plačilna kartica dobrodošla
na 10.000.000 prodajnih mestih
v Sloveniji in
v 170 drugih državah.

Kompas Magistrat - Eurocard
Mestni trg 4, 61000 Ljubljana
(tel.: 061 212 888, 152 222)
in vse Kompasove poslovalnice

Torek, 28. januarja 1992

Novi davki za avtomobile

Bistvena pocenitev

Nova davčna zakonodaja, ki bo veljala od 1. februarja, bo bistveno spremenila cene avtomobilov tako domačih kot tudi uvoženih. Poleg nižjih davkov so novost tudi nekateri popusti in nova davčna osnova za uvožene avtomobile, v kateri ne bo več carine.

Novo davčne stopnje za avtomobile po 1. februarju:

za avtomobile z bencinskimi motorji do 1,8 litra (do 1,9 litra za dieselske motorje) - 20 odstotkov. Za vozila s katalizatorjem znaša davčna stopnja v tej kategoriji 16 odstotkov. Za avtomobile nad 1,8 l oziroma nad 1,9 l z dieselskim motorjem, bodo kupci odšteli 32 odstotkov davčnih dajatev, za vozila opremljena s katalizatorjem pa 25,6 odstotka.

za uvožena vozila do 1,8 l (1,9 l dieselski) znašajo carinske dajatve 26 odstotkov in davčne 20

odstotkov, skupaj torej 46 odstotkov. Za vozila s katalizatorjem so dajatve še 4 odstotke nižje. za uvožene avtomobile nad 1,8 l (nad 1,9 dieselska) znašajo davčne dajatve skupaj 58 odstotkov od tega 26 odstotkov carina in 32 odstotkov davek, ki je pri vozilih s katalizatorji še za 6,4 odstotka nižji.

Med popusti velja omeniti še 5 odstotni davek, ki ga bodo pri

nakupu avtomobila imele družine s tremi ali več otroki mlajšimi od 18 let. To ugodnost je mogoče izkoristiti pri nakupu avtomobila enkrat v petih letih. Prodaja oziroma nakup rabljenih vozil bosta tako kot doslej obdavčena po najnižji stopnji, vendar bo znašala 5 odstotkov. Ker so razlike v cenah občutne navajamo primere končnih cen nekaterih vozil:

vozilo	stara cena	nova cena
Renault 4 GTL	467.784,00	420.480,00
Renault 5 Campus/3v	708.084,00	636.480,00
Citroen AX first/3v	654.150,00	588.000,00
VW Passat CL 2.0 kat.	2.035.610,00	1.545.028,00
Chrysler Saratoga 3.0	1.483.048,00	741.575,00
Nissan Sunny 1.6 SLX/5v	1.218.446,00	888.347,00
Mitsubishi Colt 1.3 GL	845.964,00	735.183,00
Ford fiesta 1.1 C kat.	832.177,00	723.202,00
Peugeot 205 XL	801.976,00	696.955,00
Hyundai pony 1.5 GLS	756.324,00	657.282,00
Daihatsu Charade TS	673.344,00	585.168,00

Vse navedene cene so v tolarjih in so preračunane po srednjem tečaju Banke Slovenije. ● M. Gregorič

Delničarska abeceda (4)

Pri nas je delnic še zelo malo, saj imamo zaradi blokade pri lastniški zakonodaji še zelo malo delniških družb. Neslavno so končale Markovičeve interne delnice, o njih ste se morda še največkrat pogovarjali, ki niso bile nič drugega kot del plače, ki so ga kasneje ponekod tudi izplačali.

Zato pa je pri nas več obveznic, zlasti z njimi pridno trgujejo na Ljubljanski borzi. Poglejmo si torej podrobneje kaj je OBVEZNICA.

Obveznica je za delnico drugi najpomembnejši vrednostni papir in s tem blago borznega trgovanja. Zanimiva je predvsem za majhne varčevalce, ki z nakupom obveznice dokaj varno nalože svoj denar. Sicer pa se je tudi drugod po svetu, ne le pri nas, borzno trgovanje začelo z obveznicami in se nadaljevalo z delnicami.

Po definiciji je obveznica ali obligacija dolžniški vrednostni papir. Z njim se izdajatelj obveznice obveže, da bo imetniku obveznice v določenem času oziroma ob dospelosti obveznice izplačal vrednost glavnice in pripadajoče obresti.

Kupec se za nakup obveznice seveda odloči, če je s tem deležen višjih obresti, kot če bi denar naložil v banko na hranilno knjižico. Razlika mora biti tolikšna, da je obveznica mamljiva, saj je v normalnem finančnem svetu vendarle manj varna kot hranilne vloge na vpogled. Če je v bankah obrestna mera za vloge na vpogled denimo 5 odstotna, potem mora biti za obveznice vsaj 7 odstotna. Izdajatelj se zato pri emisiji obveže, da bo plačal višje obresti, kot jih plačujejo banke v tistem času za vloge na vpogled.

Pri nas razmere še niso takšne, da bi pozornost posvečali predvsem obrestim, ki jih prinašajo obveznice. Pri nas je bistveno to, da so naše obveznice takorekoč vse po vrsti nominirane v nemških markah. Z njimi si torej pomagamo ohranjati vrednost naših prihrankov, ob tem pa nam prinašajo še obresti. Vsekakor je to ugodnejše kot spravljjanje deviz v nogavice, saj jih bankam tako ali tako ne zaupamo več. Sicer pa, kar spomnite se, kako neslavno je v našem spominu ostalo cestno posojilo, ki ni bilo nič drugega kot državne obveznice, le da se temu takrat še ni smelo tako reči. Ker ni bilo devizne klavzule, ki je bila tedaj prav tako še pregrešna, je državljaniom posojilo tekmo let pojedla inflacija, tudi glavnico, ne le obresti. Brez dvizne klavzule na vrednostnih papirjih pri nas tudi danes ne gre. ● M. V.

Koliko je vreden tolar

Na tečajni listi Banke Slovenije še vedno ni sprememb, 25. januarja so veljale naslednje srednje vrednosti deviznih tečajev:

Avstrija	100 ATS	530,4559
Nemčija	100 DEM	3.732,9760
Italija	100 ITL	4,9555
Švica	100 CHF	4.202,5844
ZDA	1 USD	60,1382
Jugoslavija	100 YUD	80,0000
R. Hrvaška	100 CRD	80,0000

Tečaj jugoslovanskega in hrvaškega dinarja se uporablja le pri izkazovanju rezultatov.

Črna borza: Na ljubljanski tržnici so koncem minulega tedna kupovali po 50 in prodajali po 51 tolarjev, šilingi pa kupovali po 6,90 in prodajali po 7,20 tolarjev.

V menjalnicah bank na Gorenjskem so bili v ponedeljek, 27. januarja ob 13. uri devizni tečaji naslednji:

	marke		šilingi	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
Gorenjska banka	50	52	7,10	7,39
Abanka	49,50	51,99	7,05	7,40
SKB	50	52	7,10	7,39

V Beogradu je v nedeljo, 26. januarja začel bistveno višji tečaj marke, saj je jugoslovanski dinar devalviran kar za 400 odstotkov. Uradno je bila namreč prej vredna 13 dinarjev (iz Markovičevih časov), zdaj pa je marka uradno vredna 65 dinarjev. Tolikšno devalvacijo so pričakovali in napovedovali že nekaj časa, saj je na beograjski tržnici že nekaj časa potrebno za marko odšteti kar 100 dinarjev. Tiskarna na Topčideru dela torej s polno paro, še bolj včasih, zato si lahko toliko bolj oddahnemo v samostojni in neodvisni Sloveniji.

V Ljubljani devalvacije ni in ni, čeprav jo pričakujemo že nekaj časa, takšna pričakovanja, v drugi polovici januarja, odseva tudi dogajanje na Ljubljanski borzi. Tam so tečaji poskočili in bili najvišji pred tednom dni, v torek 21. januarja, ko so za obveznico RS 1 pristali celo pri 120,8 odstotkih, za obveznico RS 2 pa pri 83 odstotkih. Pričakovanja se niso uresničila in v četrtek, 23. januarja so se tečaji obrnili navzdol, za obveznico RS 1 na 119,9 in za obveznico RS 2 na 80,2 odstotke. Vse torej kaže, da devalvacijo lahko pričakujemo šele po 1. februarju, ko naj bi Ljubljanska banka začela razreševati problem zamrznjenih deviznih hranilnih vlog, kakor je napovedala. Z nizkim uradnim tečajem, Banka Slovenije preprečuje tolarški potres, ki bi ga sicer povzročilo dviganje deviznih vlog v tolarjih.

Ljubljana, 24. januarja - V poslovni hiši Tromostovje na Wolfovi 1 so pretekli petek odprli nove poslovne prostore Bank Austria, mešane banke d.d.. Ustanovni kapital banke znaša 60 milijonov avstrijskih šilingov. 60 odstotkov delnic imata avstrijski Z-Landerbank in Bank Austria, preostalih 40 pa deset slovenskih podjetij. Po združitvi med Landerbank in Zentralsparkasse je nastala Bank Austria A.G., ki ima danes večinski delež v novi avstrijsko-slovenski banki. V prostorih banke so zdaj urejena okena za devizno varčevanje, najpogostejše do srede februarja pa bodo v banki predvidoma uvedli tudi tolarško varčevanje. M. P., foto: Polona Kragelj

V skladu 100 milijonov tolarjev

Ljubljana, 24. januarja - Sklad za razvoj drobnega gospodarstva sredstev še ni razdelil, zanje prosi 408 prosilcev, od tega jih 287 ustreza pogojem.

Skład za razvoj drobnega gospodarstva razpolaga s 100 milijoni tolarjev, kakor je povedal predsednik njegovega upravnega odbora, denar še ni bil razdeljen. Namenjen je podjetjem z manj kot 125 zaposlenimi, ne glede na dejavnost. Sredstva so povratna in nepro-

fitna, prednost imajo investicijski programi do 100 tisoč mark v proizvodni dejavnosti, turizmu, gostinstvu in obrti. Obresti so 6 odstotne, doba vračanja je šest let za investicijske projekte in štiri leta za programe, moratorij je vključen v rok vračanja. Prošenj je zelo veliko, če bi ustregli vsem, bi potrebovali 2 milijardi tolarjev in ne le 100 milijonov. Zato bo upravni odbor zaprosil vlado za dodatnih 800 milijonov tolarjev iz proračuna. ● M. V.

obiskali vas bomo
pokličite 218-463

GAULOISES BLONDES

Kupujete TV ali videorekorder?
MI SMO NAJCENEJŠI!

Samsung, TV 51 cm, teletekst **38.990,- SLT**
Samsung videorekorder, VPS **27.990,- SLT**

- 5 % POPUSTA
za takojšnje plačilo do konca januarja

TV - HI-FI - VIDEO
od ponedeljka do petka
9. do 12. ure in
od 15. do 19. ure
C. Talcev 3, Kranj
(pri gostilni Blažun)
tel.: 212-367

ŽELEZARNA JESENICE

UGODNO PRODAJA

SVOJE IZDELKE V INDUSTRIJSKI PRODAJALNI
NA JESENICAH

- ★ **betonsko železo in pletene žične vrvi**
- ★ **vlečeno jeklo**
- ★ **vlečeno žico - črno, pocinkano in nerjavečo**
- ★ **pločevino - navadno in nerjavečo**
- ★ **hladno oblikovane profile**
- ★ **vratne podboje**
- ★ **dodajne materiale za varjenje - elektrode in varilne žice**
- ★ **žeblice**

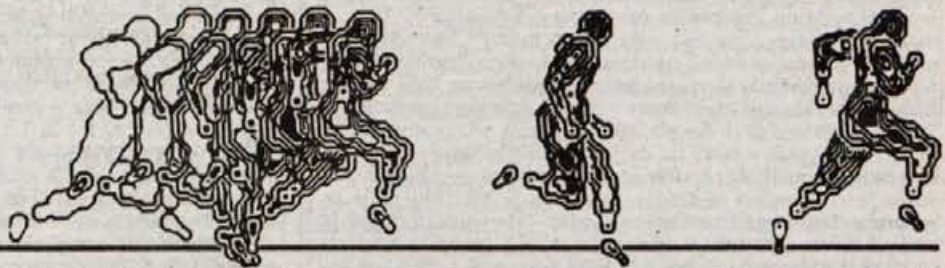
Obratovalni čas vsak dan od 9. do 17. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure.

Obiščite nas!

Nahajamo se ob magistralni cesti na Jesenicah (avtobusna postaja pri Železarni)

Informacije tel. 064/81-441 int. 29-04.

GLASOVA STOTINKA

UREJA: VILMA STANOVNIK

V RATEČAH IN PLANICI JE BILO PRVO DRŽAVNO PRVENSTVO SLOVENIJE V SMUČARSKIH TEKIH

GRAŠIČEVA, GLOBOČNIK, DOLENC, KERŠTAJN IN KAVALAR PRVI PRVAKI

Škoda, da privlačnih tekem, ki jih je organiziralo Športno društvo Planica, ni obiskalo več gledalcev, organizatorji pa so pogrešali tudi predstavnike Smučarske zveze Slovenije, saj smučarski tek tudi za nas ni drugorazredna športna panoga.

Najhitrejši na 10 kilometrov. Od leve Mateja Ambrožič, Andreja Grašič in Anka Mohorič.

Rateče, 25. januarja - Prvo državno prvenstvo Slovenije je potrdilo napovedi, kdo je ta čas najboljši v smučarskem teku. Pri članicah je primat v dveh tekmah potrdila Andreja Grašič, skoraj zanesljiva potnica na Olimpijske igre, pri juniorjih sta si bila najbolj v laseh Tomaz Globočnik in Marko Dolenc, med člani je Robi Kerštajn najboljši klasik, Joško Kavalari pa ima primat v prosti tehniki.

Na slovenskem Olimpijskem komiteju je sedaj odločitev, kdo od tekačev bo potoval na olimpijske igre v Albertville. Tekači bi želeli, da je to Andreja Grašič in vsaj dva najboljša člana, to sta Robi Kerštajn in Joško Kavalari, idealna rešitev pa bi bila štafeta. Naše reprezentante letos precej pestijo poškodbe, najhujše posledice pa ima verjetno Borut Nunar, na katerega so veliko stavili, vendar mora sedaj počivati in čakati, kaj bodo rekli in storili zdravniki.

V četrtki so juniorji tekli na 10 kilometrov, člani na 30, članice in juniorke pa na 10 kilometrov v klasični tehniki. Zmagali so Tomaz Globočnik (Kranj) med juniorji, Robert Kerštajn (Planica) med člani, Andreja Grašič (Kranj) med članicami in Mateja Ambrožič (Logatec) med juniorkami. V soboto so bile tekme v prosti tehniki. Članice in juniorke so tekle na 5 kilometrov, člani in juniorji pa na 15 kilometrov. Pri članicah je zmagala Andreja Grašič, pri juniorkah Urška Fečur iz Logatca, med člani se

je Joško Kavalari (Planica) "maščeval" Kerštajnu za poraz

Andreja Grašič drugi zmagi na proti.

na četrtkovni tekmi, med juniorji pa je Marko Dolenc (Brdo) za 8 sekund premagal Kranjčana Globočnika.

V nedeljo so bili v Ratečah teki štafete. Sodelovalo je 10 moških in 4 ženske štafete. Pri članih je po pričakovanju zmagala planiška trojka Kerštajn, Kavalari in Trstenjak pred Kranjem in Gorjami, med juniorji so bili najhitrejši Gorjani, med dekletki pa Logatec I pred Kranjem, za katerega ni tekla Grašičeva, in Logatec II. ● J. Košnjek, slike G. Šinik

ZMAGOVALCI SO POVEDALI

ANDREJA GRAŠIČ (SK Kranj): "Četrtek tekmo lahko označim kot dobro, čeprav sem imela nekaj krize, ki pa se je pojavila zato, ker sem pozni-

je zelo malo trenirala zaradi poškodbe kolena, in sem zato kar zadovoljna, da je bila to prva taka tekma z domačimi tekmovalkami. Tudi za sobotno tekmo mislim, da je bila kar v redu. Sem kar zadovoljna. Glede poškodbe pa je takole. Pred enim tednom so mi dali injekcijo, ki bo držala tri tedne, tako da bom lahko šla na olimpijado, potem pa bom pazirala toliko časa, dokler poškodba ne bo umirjena. Zdravnik bo koleno odprl in preveril, če je res vnetja kita. Pred olimpijado, če bom šla, bom dobila še eno injekcijo, da bo stoodstotno.

Sedanja je prišla, tako da lahko tečem, hodim pa še vseeno težko. Želim si na olimpijado in upam da bom šla. Zato sem trenirala. Nisem več mladinka, da bi lahko šla na mladinsko svetovno prvenstvo, zato so moji cilji samo še svetovni pokal in olimpijada."

JOŠKO KAVALAR (SK Planica): "Sedaj sem zadovoljen. Na 30 kilometrov sem se počutil bolj slabo, ker sem vedel, da bom drugi. Pri 15 kilometrih sem pa imel občutek, da nimam konkurence. Prvi del sem odtekel odlično, drugega sem pa malo popustil, ker je bila prednost že dosti velika. Do olimpijade potrebujem še par tekem, saj sem po novem leti zbolel in imam premalo tekem. Virusno angino sem prebolel, sedaj pa kar bo in sem z državnim prvenstvom absolutno zadovoljen. Na olimpijado, kar je moja želja, sem se že uvrstil z 21. mestom v svetovnem pokalu v Kanadi. Tam bom lahko največ pokazal na 30 kilometrov. Sicer pa je bilo to sezono manj tekem, ker smo se pripravljali na olimpijado, vendar se sedaj kaže, da to ni dobro. Tekma je le dober trening. Mislim, da bomo sedaj to nadoknadili."

TOMAŽ GLOBOČNIK (SK Kranj): "Po teh pripravah, ki smo jih imeli, sem kar zadovoljen. Forma je bila v redu. Še posebej to velja za klasično, za skating pa opažam, da mi, kljub novim smučem, gre slabše. Na bregu sem imel skoraj 20 sekund prednosti, na koncu, po spustu, pa sva imela z Dolencem enak čas. Glavni problem so smuč. Z njimi nisem zadovoljen. Pogodbo imam z Atomicem, vendar sem danes tekla s Fischerjem. Kaže, da so te smuč, ki sem jih izbral danes, bolj za mraz. Glede olimpijade ne morem nič reči. Rekli so, da mladinci ne bi hodili na Olimpijske igre, zato je moj prvi cilj mladinsko svetovno prvenstvo marca na Finskem, vendar bi bila zame udeležba na olimpijadi velika spodbuda. V poštev pride samo štafeta. Na splošno sem s formo zadovoljen. Verjetno se bo malo še dvignila, vendar je v osnovi kar v redu."

ROBI KERŠTAJN (SK Planica): "V četrtki sem bil prepričljivo prvi, danes sem pa prepričljivo drugi, tako kot je Joško prepričljivo prvi. Sem kar precej zadovoljen. V četrtki me je presenetila kar velika prednost, prav tako pa ni presenečenje današnja prednost Kavalarija pred menoj. On je v prosti tehniki zanesljivo za pol razreda boljši od mene. Imam pa srečo, da nikoli v življenju nisem imel poškodbe, ki bi me resno ovirala in tako je tudi to sezono. Nobene operacije, nobenega zloma. Glede prehlada pa se moraš predvsem sam paziti. Posebno novembra, ko veliko treniraš, si bolj dovzeten za razne bolezni. Realno sva z Joškom potnika za olimpijado. Če pa bo šla še štafeta, bodo odločili na našem olimpijskem komiteju. Tekel bi 30 kilometrov, ki je samo klasično, potem bi tekla 10 klasično in 15 prosto, to je vezana, nasledovalna dirka. To bi bile vse moje tekme, če ne bi bilo še štafete. Tu bi bil prva predaja klasika." ● J. K.

JURE ŽERJAV, ZVEZNI TRENER

NA OLIMPIJADO TUDI S ŠTAFETO

"Prvenstvo je pokazalo, da ni presenečenj. V klasični je najbolje pripravljen Kerštajn, v prostem slogu pa Joško Kavalari. Pri ženskah je dvakrat zmagala Grašičeva, tako da je še vedno naša najboljša tekačica, čeprav jih nimamo veliko, pri juniorjih je klasično tekmo dobil Globočnik, prosto pa za nekaj sekund Dolenc."

Kakšne so želje tekačev za nastop na Olimpijskih igrah?

"Računam, da bomo na Olimpijskih igrah nastopili s štafeto in pa z eno žensko. Tu je položaj jasen: to je Andreja Grašič. Pri moških pa bosta nastopala Kerštajn na 30 klasično, kjer mu dajem največ možnosti, pa v nasledovalni tekmi, to je 15 prosto in 10 klasično, Joško Kavalari pa bo nastopil na 10 klasično in 15 prosto, to je ta nasledovalna tekma, in na 50 kilometrov prosto, kjer ima največ možnosti za doseg dobrega rezultata. Če pa bomo nastopili tudi s štafeto, je v igri Matej Kordež za drugo predajo klasično, pa ali Globočnik ali drug mladinec. Vse to je v rokah Olimpijskega komiteja, da odloča. Mi jo bomo predlagali in upam, da bo nastopila. Je tudi varianta, da bi nastopil en biatlonca, vendar so vsi zboleli za gripo in bo najverjetneje ta varianta odpadla."

Kakšna je trenutna pripravljenost tekačev?

"Glede na konkurenco, mislim na svetovni pokal v Kanadi, kjer je bil Joško Kavalari odlični 21., sem prepričan, da smo letos naredili določen napredek. Tudi na Olimpijadi računam na uvrstitev okrog 20. mesta. Tega sta sposobna Robi na 30 in Kavalari na 50 kilometrov. Je pa res, da Kerštajn ni imel pravega stika s konkurenco, ker tekem v klasični skoraj ni bilo. V Rusiji je bil svetovni pokal, tja pa nisimo šli. V alpskem pokalu pa so bile v glavnem vse tekme v skatingu. Ko pa je tukaj s tremi minutami zmagal, vidimo, da je zelo dober. Imamo pa smolo z Borutom Nunarjem. On je bil predviden kot četrti član štafete, pa ima poškodbo kolena že celo poletje in zimo. Predvideno je, da bo tri mesece počival, da bomo pogledali, kaj je s kolonom narobe. Upamo, da ga bomo pozdravili in da bo lahko nadaljeval. Fant ima voljo in mislim, da še ne bo nehal." ● J. K.

PREMIER LOJZE PETERLE

Tečem, da pridem do sape

Poznam vas kot ljubitelja kolesarjenja, danes pa ste na tekaških smučeh. Ste tudi ljubitelj tega športa?

"Že dolgo se oziram po smučeh. Že tri leta sem imel kupljene, ampak sem praktično šele letos začel teči. V imenu preživetja bi rekel, ker moram nekaj narediti tudi za zdravje in ne morem biti samo v pisarni. Tek se mi zdi kar primeren način, da pridem do sape."

Ste bili letos že večkrat na smučeh?

"Letos sem bil že petkrat. Sedaj imam eno progo tudi pod Ježico, na katero grem včasih popoldne samo za pol ure. Parkrat pa sem prišel tudi v Rateče in Tamar."

Zakaj vas privlači tek na smučeh?

"Včasih sem se poskušal tudi v alpskem smučanju. Vendar se mi zdi tek neprimerno boljši, kar se zdravja tiče. Veliko bolj človek scela sodeluje in, kot mi je pravkar rekel eden od tekačev, garati moraš od začetka do konca. Zdi se mi, da je to vsestranski šport, kar se zdravja telesa tiče."

Danes je državno prvenstvo tekačev. Ste spremljali tekmovalce?

"Prepočasi sem se gibal oziroma sem v Ratečah prepozno začel in sem prišel sem šele, ko so povedali, da je konec."

Se nasploh zanimate za šport? Navijate za kakšen šport, moštvo?

"Včasih, ko je bil šport manj profesionalen, precej manj po-

vezan z denarjem, sem se zelo zanimal zanj in sem tudi dolga leta vedel za posamezne rezultate, za košarko, za nogomet in tako naprej. Takrat sem se za vse zanimal, kasneje pa predvsem za košarko in smučarstvo. Sedaj pa bolj malo sledim, razen kar naši vrhunškega dosežejo. Sam rad sedem na kolo ali potečem, malo zaidem v hribe, ob jutrih, ko še drugi spijo. Na tekmah že dolgo nisem bil, razen na zadnjih dveh svetovnih pokalih. Moram pa reči, da naše alpiniste bolj podrobno spremljam. Zdi se mi, da je to res vrh slovenskih naporov v športu. Zelo sem vesel, da so naši fantje tako prepričljivi."

Boste med olimpijado pogosteje sedli pred televizijo?

"Ne vem, če bom kaj več pred televizorjem. Si bom pa vzel dva dni, da bom šel v Albertville z ekipo. To priložnost bomo izkoristili za širšo promocijo Slovenije. Ta čas si pa bom vzel." ● J. Košnjek, slika G. Šinik

HOKEJ

Derbi Ljubljančanom

Kranj, 25. januarja - Nadaljeval se je drugi del slovenskega državnega prvenstva v hokeju na ledu in tekmovalje v slovensko-hrvaški ligi. Najbolj zanimivo je bilo v petek zvečer na Jesenicah, kjer je bil derbi med Acroni Jesenicami in Olimpijo Hertz iz Ljubljane. Tekmo so dobili Ljubljančani s 4 : 3. Pravo presenečenje pa so pripravili hokejisti Jesenic, ki so na Bledu ugnali Bled Promolineo s 5 : 3. V slovensko-hrvaški ligi pa je Cinkarna premagala Triglav s 7 : 2. Več na notranjih straneh športa. ● J. K.

